

Ioana Radu, pe numele ei real Eugenia Braia, s-a născut la 17 februarie 1917 în București. Tatăl ei, Constantin Braia, era un vestit proprietar de cârciumă din Craiova, unde cântau lăutari faimoși ai zonei și unde, de altfel, au început să cânte de tânără Ioana Radu și sora ei, Mia Braia. După absolvirea liceului Elena Cuza din Craiova, Ioana Radu s-a dedicat muzicii, cântând melodii populare, de petrecere, lăutărești și mai ales române.

În anul 1939, ajutată de cumnatul ei, Petre Alexandru (soțul Miei Braia), s-a prezentat la un concurs de muzică populară la Radio România fiind admisă și astfel, a debutat la postul național. Din 1940, Ioana Radu se stabilește definitiv în Capitală, unde avea să cânte la restaurante celebre precum Cina, Princiar, Potcoava, Motanul negru ș.a. acompaniată de orchestre conduse de dirijori renumiți ca Vasile Julea, Nicușor Predescu, Victor Predescu ș.a. În paralel cu aceasta, începând din 1940, Ioana Radu a cântat și la Teatrul de Revistă a lui Constantin Tănase (unde într-o perioadă era și Maria Tănase), înregistra primele melodii la marile case de discuri ale epocii, iar în timpul războiului, participa alături de mari artiști (printre care și George Enescu) la reprezentații în cinstea ostașilor răniți. După război, Ioana Radu a continuat să cânte la Teatrul de Estradă Constantin Tănase, la Circul de stat, în concertele orchestrei de muzică populară Barbu Lăutaru etc.

În anul 1947, împreună cu Maria Tănase, Ion Luican, Petre Gusti, Nicu Stoenescu ș.a. a cântat în spectacolul omagial de la Ateneul Român prilejuit de împlinirea 40 de ani de carieră artistică a virtuozului Grigoraș Dinicu. În anii '50, în perioada lui Gheorghiu-Dej, din motive politice (mai mulți membri ai familiei au fost anchetați, arestați și condamnați pentru activități dușmănoase contra partidului), Ioana Radu a intrat pentru un timp într-un con de umbră, fiind interzisă de către autoritățile comuniste apariția ei în public și difuzarea melodiilor sale la radio, dar nu după mult timp, a revenit pe scene, la radio și la Casa de Discuri Electrecord, unde a înregistrat zeci de albume (viniluri). Un moment de cotitură din viața ei, s-a produs în anul 1961 când, mergând într-un turneu muzical prin țară, autobuzul cu care se deplasa, a produs un grav accident rutier, în urma căruia, Ioana Radu a suferit leziuni serioase la ambele picioare, cu urmări nefaste, fiindu-i afectat mersul pentru tot restul vieții (a fost necesară folosirea cârjelor și bastonului).

Acest nefericit eveniment a determinat în 1967 decizia ei de a se retrage oficial de pe scenă, cu câteva concerte de adio în mai multe orașe din țară și, întrucât sălile s-au dovedit neîncăpătoare, a trebuit să fie susținute și pe stadioane, arhipline. Ioana Radu nu s-a retras însă definitiv din activitatea artistică, participând în continuare la emisiuni de televiziune, evenimente muzicale precum Festivalul Național de Romane de la Târgoviște, Crizantema de aur (încă de la prima ediție din 1969), spectacole private (inclusiv la Palatul Snagov, în prezența conducerii superioare de partid și de stat) și mai ales, culegând folclor românesc și înregistrând noi melodii la radio și pe discuri

Electrecord. La 8 februarie 1987, Ioana Radu a fost protagonista galei aniversare Omagiu romanței, prilejuită de împlinirea vârstei de 70 de ani. Unele momente artistice din spectacol au fost imortalizate în filmul documentar cu același titlu, realizat și difuzat de TVR.

Tot în anul 1987 a cântat și în filmul O zi București, regizat de Ion Popescu-Gopo, în care mai apar și alții îndrăgiți interpreți precum Gică Petrescu, Anda Călugăreanu, Angela Similea sau Nicu Alifantis. Pentru meritele în activitate artistică, Ioana Radu a primit titlul de Artist al Poporului în 1964 și Meritul Cultural în 1968, iar publicul și specialiștii au supranumit-o Regina Romanței Românești. În tinerețe, Ioana Radu a fost o neîntrecută motociclistă, o mare iubitoare de autoturisme și înfocată supporteră a clubului Rapid București.

Despre viața și activitatea artistică, Hary Negrin a scris și publicat în 1990 cartea Romanul unei vieți, iar din 2013 Editura Litera, în colecția Mari interpreți de folclor i-a dedicat un volum (incluzând și un CD audio), cu o biografie scrisă de cunoscuta jurnalistă de televiziune Marioara Murărescu. La 19 septembrie 1990, Ioana Radu a încetat din viață, fiind înmormântată la cimitirul Bellu din Capitală, în urma ei rămânând o impresionantă discografie cu sute de melodii nemuritoare, dintre care amintim: Tudorișo, nene; Dii, dii, dii murgule dii; Piatră, piatră; Anicuța neichii dragă; De la moară pân' la gară; Trecea un car cu boi pe drum; Inimă, de ce nu vrei să-mbătrânești?; Cine mi te-a scos în cale?; Geaba-i lună, geaba-s stele; Ciobănaș cu trei sute de oi; Dealu-i deal și valea-i vale; Pelin beau, pelin mănânc; Mai vino seara pe la noi; Leliță Ioană; Lasă-mă să pățimesc; La umbra nucului bătrân; E Rița fecioara cu ochii sprintari; Și-n chioșc fanfara cânta.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

Horățiu Măndășescu

*Independența
prin Cultură*